

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Marek Sychowicz

w sprawie z powództwa F. K.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa, Wojewodę X. i Starostę Powiatu w B. oraz Gminę J.

o odszkodowanie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lipca 2005 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Z. z dnia 19 stycznia 2005 r.,
sygn. akt I Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w B. – po rozpoznaniu sprawy z powództwa F. K. i S. K. przeciwko Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa, Wojewodę X. i Starostę Powiatu B., oraz Gminie J. o odszkodowanie – wyrokiem z dnia 18 marca 2004 r. zasądził od pozwanego Skarbu Państwa, reprezentowanego przez Ministra Skarbu Państwa, na rzecz powoda F. K. kwotę 7 435,50 zł i na rzecz powódki S. K. kwotę 7 435,50 zł – w obu wypadkach z ustawowymi odsetkami od dnia 3 czerwca 2002 r. do dnia zapłaty, natomiast w pozostałej części powództwo w stosunku do tego pozwanego oraz w całości w stosunku do pozwanej Gminy oddalił. Apelacje wniesione przez powoda F. K. i przez Skarb Państwa, reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, zostały przez Sąd Okręgowy w Z. oddalone wyrokiem z dnia 18 listopada 2004 r.

Powód F. K. złożył od wyroku Sądu Okręgowego kasację, w której jako stronę pozwaną oznaczył „Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, ul. K.”.

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2005 r. Sąd Okręgowy odrzucił wniesioną kasację, stwierdzając, że w sposób niedokładny wskazano w niej stronę pozwaną, którą jest Skarb Państwa reprezentowany – poza Ministrem Skarbu Państwa – przez Wojewodę X. i Starostę Powiatu B., a także Gmina J.. Do szczególnych wymagań stawianych kasacji, które określone zostały w § 1 art. 393³ k.p.c., należy oznaczenie zaskarżonego orzeczenia. Powinno ono nastąpić przez wskazanie sądu, który wydał orzeczenie, jego sygnatury, daty wydania, oznaczenia stron i przedmiotu sprawy. Braki w zakresie prawidłowego oznaczenia stron zaskarżonego wyroku są – jak stwierdził Sąd Okręgowy – wadą istotną kasacji, która nie podlega uzupełnieniu. Z tej przyczyny Sąd Okręgowy odrzucił kasację bez wzywania powoda do uzupełnienia jej braków w trybie art. 130 § 1 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie odrzucające kasację powód zarzucił, że – wbrew odmiennemu stanowisku Sądu Okręgowego – wniesiona kasacja zawiera oznaczenie strony pozwanej, ponieważ wskazano w niej, że stroną tą jest Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa. Wymaganie oznaczenia stron należy – jak podkreślił żalący – do wymagań przewidzianych w art. 126 k.p.c. dla pisma procesowego, nie zaś do szczególnych wymagań kasacji, stąd ewentualne braki w tym zakresie podlegają naprawieniu w trybie określonym w art. 130 k.p.c. Zatem, gdyby nawet zawarte w kasacji oznaczenie strony pozwanej nie było wyczerpujące, Sąd Okręgowy, nie mógłby odrzucić kasacji bez uprzedniego wezwania do uzupełnienia tego braku. W konkluzji żalący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), do złożenia i rozpoznania kasacji od orzeczenia wydanego przed dniem wejścia w życie ustawy (*tj. przed dniem 6 lutego 2005 r.*), a także do odmowy przyjęcia jej do rozpoznania stosuje się przepisy dotychczasowe. W niniejszej sprawie kasacja powinna czynić zadość wymaganiom określonym w art. 393³ k.p.c. w brzmieniu ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.

U. Nr 48, poz. 554). Sąd Okręgowy trafnie zauważył, że w § 1 tego artykułu wskazane zostały wymagania konstrukcyjne kasacji, których spełnienie sprawiało, że podejmowana przez stronę czynność procesowa nosiła cechy kasacji, natomiast w § 2 – wymagania stawiane kasacji jako pismu procesowemu. Braki kasacji w zakresie elementów konstrukcyjnych określonych w § 1 powodowały, że kasacja była dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych, i w związku z tym podlegała odrzuceniu *a limine* (zob. w szczególności postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 51, oraz orzecznictwo powołane w uzasadnieniu tego postanowienia). Mogły być natomiast uzupełniane braki kasacji jako pisma procesowego, o których była mowa w § 2, a konsekwencją ich nieuzupełnienia było odrzucenie kasacji (art. 393⁵ k.p.c.).

Do elementów konstrukcyjnych kasacji – jak trafnie zauważył Sąd Okręgowy – należało m.in. oznaczenie orzeczenia, od którego wniesiono kasację, ze wskazaniem, czy zostało ono zaskarżone w całości czy w części (art. 393³ § 1 pkt 1 k.p.c.). Do wymagań przewidzianych dla pisma procesowego, którym powinna czynić zadość kasacja, należało natomiast m.in. wskazanie bliższych danych dotyczących stron lub uczestników postępowania (zob. art. 393³ § 2 i art. 126 § 1 pkt 1 k.p.c. – „.....imię i nazwisko lub nazwę stron....”). Ustawodawca nie sprecyzował, w jaki sposób powinno nastąpić oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, należy zatem uznać, że chodziło o dane, które umożliwią jego identyfikację oraz określenie granic rozpoznania kasacyjnego, w części nie zaskarżonej kasacją orzeczenie stawało się bowiem prawomocne.

Skoro kasacja – ze względu na treść art. 393³ § 2 w związku z art. 126 § 1 pkt 1 k.p.c. – musiała zawierać wskazanie stron postępowania, nie można było przyjmować, że do jej elementów konstrukcyjnych należało oznaczenie zaskarżonego orzeczenia m.in. przez ponowne wymienienie stron wskazanych w jego komparycji. Wymaganie oznaczenia stron postępowania było bowiem wymaganiem, któremu czynić powinno zadość każde pismo procesowe. Jeżeli zaś sąd drugiej instancji stwierdził braki w zakresie elementów wymaganych treścią art. 393³ § 2 w związku z art. 126 § 1 pkt 1 k.p.c., w tym dotyczące oznaczenia stron postępowania, powinien wezwać wnoszącego kasację do ich uzupełnienia w trybie art. 130 § 1 k.p.c. Odrzucenie kasacji mogło nastąpić dopiero wówczas, gdyby braki te nie zostały w wyznaczonym terminie uzupełnione (art. 393⁵ k.p.c., zob. też postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27

marca 2000 r., I CZ 67/00, niepubl., z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, czy z dnia 13 maja 2002 r., IV CKN 1889/00, niepubl.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy w uwzględnieniu zażalenia, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., uchylił zaskarżone postanowienie.

Skoro kasacja – ze względu na treść art. 393³ § 2 w związku z art. 126 § 1 pkt 1 k.p.c. – musiała zawierać wskazanie stron postępowania, nie można było przyjmować, że do jej elementów konstrukcyjnych należało oznaczenie zaskarżonego orzeczenia m.in. przez ponowne wymienienie stron wskazanych w jego komparycji.